

Arb Tanım ve Türleri

Tanım

(HUAK md. 2/b)

Yabancılık unsuru taşıyanlar da dâhil olmak üzere, ancak tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edebilecekleri iş veya işlemlerden doğan özel hukuk uyuşmazlıklarının çözülmesinde uygulanan ve barışçıl uyuşmazlık çözüm yöntemleri içinde yaygın olarak kullanılan uyuşmazlık çözüm yöntemi (Arbuluculuk Etik Kurallar- Giriş)

- Sistematik teknikler uygulayarak,
- görüşmek ve müzakerelerde bulunmak amacıyla tarafları bir araya getiren,
- onların birbirlerini anlamalarını ve bu suretle çözümlerini kendilerinin üretmesini sağlamak için aralarında iletişim sürecinin kurulmasını gerçekleştiren,
- Tarafların çözüm üretmediklerinin ortaya çıkması hâlinde çözüm önerisi de getirebilen, uzmanlık eğitimi almış olan tarafsız ve bağımsız bir üçüncü kişinin katılımıyla ve
- İhtiyarî olarak yürütülen uyuşmazlık çözüm yöntemini ifade eder.

Kanuna Göre

Dava Şartı

- **HUAK md.18/A**
(7155 sayılı Kanun md.23 -Yürürlük Tarihi. 19.12.2018)
- **Ticari Davalar** (6102 TTK md. 5/A – 2)
(7155 sayılı Kanun md.20 -Yürürlük Tarihi. 1.1.2019)
- **İş Uyuşmazlıkları** – (7036 Sayılı Kanun md.3/1 – Yürürlük Tarihi: 1.1.2018) İş kazası veya meslek hastalığından kaynaklanan maddi ve manevi tazminat ile bunlarla ilgili tespit, itiraz ve rücu davaları hakkında birinci fıkra hükmü uygulanmaz (md.3/3).

- **Adi vs Nitelikli**
- **İhtiyari vs. Dava Şartı** (HUAK md.18A)
İlgili kanunlarda dava şartı olarak arbuluculuğa ilişkin kabul edilen özel hükümler saklıdır. 18/A’da hüküm bulunmayan hâllerde niteliğine uygun düştüğü ölçüde HUAK diğer hükümleri uygulanır (HUAK md.18/A/19-20).
 - İş Uyuşmazlıklarında hüküm bulunmayan hâllerde niteliğine uygun düştüğü ölçüde HUAK ve başvuru, görevlendirme ve görüşmelerle ilgili diğer hususlarda, HUAKY uygulanır (7036 İŞMK md.3/21-22).
- Özel kanunlarda tahkim veya başka bir alternatif uyuşmazlık çözüm yoluna başvurma zorunluluğunun olduğu veya tahkim sözleşmesinin bulunduğu hâllerde, dava şartı olarak arbuluculuğa ilişkin hükümler uygulanmaz.
 - TKHK 5650 TL – İlçe Tüketici Hakem Heyetleri; BŞBelediyesi varsa, 5650 -8480 TL İl THH; BŞB olmayan illerde illerde, 8480TL altı İl THH; BŞB olmayan illere bağlı ilçelerde, 5.650-8480 TL arası İl THH (Tebliğ (RG 26.12.2018/30637).

<u>Arabuluculuk Faaliyetine Göre</u>	<ul style="list-style-type: none">• Kolaylaştırıcı – Facilitive (Kanunun tercihi)• Değerlendirici – Evaluative• Dönüştürücü – Transformativ
---	--

Arabulucu Kimdir?

Tanım (HUAK md. 2/a)	Arabuluculuk faaliyetini yürüten ve Adalet Bakanlığı (AB) tarafından düzenlenen arabulucular siciline kaydedilmiş bulunan gerçek kişiyi ifade eder.
Sicile Kayıt Şartları (HUAK md.20 / HAUKY md.24)	<p>(1) Sicile kayıt, ilgilinin A. Daire Başkanlığına yazılı olarak başvurması üzerine yapılır. Arabulucular siciline kaydedilebilmek için;</p> <p>a) Türk vatandaşı olmak,</p> <p>b) Mesleğinde en az beş yıllık kıdeme sahip hukuk fakültesi mezunu olmak,</p> <p>c) Tam ehliyetli olmak,</p> <p>ç) 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı TCK md. 53 'de belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı bir yıldan fazla süreyle hapis cezasına ya da affa uğramış olsa bile Devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık, gerçeğe aykırı bilirkişilik yapma, yalan tanıklık ve yalan yere yemin suçlarından mahkûm olmamak,</p> <p>d) Terör örgütleriyle iltisaklı veya irtibatlı olmamak,</p> <p>e) Arabuluculuk eğitimini tamamlamak ve Bakanlıkça yapılan yazılı sınavda başarılı olmak, gerekir.</p> <p>(3) Arabulucu, sicile kayıt tarihinden itibaren faaliyetine başlayabilir.</p> <p>(4) Daire Başkanlığı, sicile kayıtlı arabulucuları, görev yapmak istedikleri adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonlarına göre listeler ve listeleri ilgili komisyon başkanlıklarına</p>

gönderir. Bir arabulucu, en fazla üç komisyon listesine kaydolabilir.

Arabuluculukta Temel İlkeler		A. Sürecine Dair Temel İlkeler
Gönüllülük – İradilik – Süreci Kontrol	Sürece Başvuru Sürecin Devam Ettirilmesi Süreç Sonunda Anlaşmaya Varılması	Gönüllülük
Gizlilik	Aleni Olmama <ul style="list-style-type: none">Arb, Taraflar ve 3. Kişilerin sır saklama yükümüBeyan, bilgi ve belgelere delili olarak dayanılmaması Gizlilik İstisnaları <ul style="list-style-type: none">Tarafların RızasıVarılan Anlaşmanın Uygulanması ve İcrasıSon Tutanağın AB HK İşleri Genel Müdürlüğüne Gönderilmesi	Gizlilik
Tarafsızlık	Uyuşmazlığın taraflarına karşı Uyuşmazlık konusuna karşı – varılacak anlaşmada şahsi menfaatinin bulunmaması Değer Atfetme Değer Biçme Doğru Değerlendirme – Değerlendirilen şeyin değerine doğru değerlendirme	Tarafsızlık
Kontrolün Taraflarda Olması		Çözüm Empoze Etmeme

Eşitlik	Taraflar Arasındaki Güç Dengesizlikleri, Yönetim, Adil Olma, Hakkaniyet Arb'cu'nun Toplumsal Çeşitliliğe Yaklaşımı (Cinsiyet ve Kültürel) ve Güç İlişkisi <ul style="list-style-type: none">• Kişisel veya psikolojik farklılıklara dayalı güç ilişkileri• Söylemsel ve kültürel farklılıklara dayalı güç ilişkileri• Yapısal alan (farklı toplumsal konumlar)	Bağlayıcı Olmama
		Söz Kesme ve Saygı

Arbcu da Bulunması Gereken Özellikler	Arb'cu Görev ve İşlemleri	Sahip Olması Gereken Beceriler	Arb'cu Etik Kurallar AB HIGM ADB Hazırlanmış – A.Kurulu Kabul Edilmiştir.
--	----------------------------------	---------------------------------------	--

Tarafsız Olmak	Sürecin Yöneticisi (sürece dair yöntemin planlayıcısı ve idare edici)	Aktif Dinleme	Tarafsızlık (md.3) Arabulucunun taraf tutmamasını ve taraflar hakkında önyargılı olmamasını kapsar. Arabuluculuğu tarafsız bir şekilde yönetemeyecek ise arabulucu olma teklifini reddetmeli ve hangi aşamada olursa olsun arabuluculuktan çekilmelidir. Arabulucunun tarafsızlığından şüphe edilmesini gerektirecek önemli hâl ve şartların varlığının söz konusu olması veya sonradan ortaya çıkması hâlinde, bu hususta tarafları bilgilendirmesine rağmen, taraflar, arabulucudan görevi üstlenmesini birlikte talep ederlerse, arabulucu bu görevi üstlenebilir veya üstlenmiş olduğu görevi sürdürebilir.
-----------------------	---	---------------	--

Arbcu da Bulunması Gereken Özellikler	Arb'cu Görev ve İşlemleri	Sahip Olması Gereken Beceriler	Arb'cu Etik Kurallar AB HIGM ADB Hazırlanmış – A.Kurulu Kabul Edilmiştir.
İyi Bir Dinleyici Olmak	İletişim Sağlayıcı	Sözsüz İletişim	Menfaat İlişkisi veya Çatışması (md.4)
Esnek Olmak	Bilgilendirici	Özetleme Faydaları: <ul style="list-style-type: none">• Tarafın anlaşıldığını teyit• Tarafı duyup anladığını gösterir• Önemli konulara yoğunlaşma• Tarafların söylediklerini değiştirme imkanı• Düzensiz ifadelerin düzeltilmesi imkanı• Arb ve tarafların zaman kazanması	Mesleki Yeterlilik (md.7)
Süreci Yönetme Becerisine Sahip Olmak	Gerçekçi Düşüncenin Temsilcisi	Soru Sorma <ul style="list-style-type: none">• Açık uçlu, yarı açık uçlu ve kapalı Açık veya yarı açık uçlu sorular ile bilgiye ulaşma ve genellikle inceleme/araştırma aşamasında	Eşitliği Gözetme Yükümlülüğü (md.1)

Arbu da Bulunması Gereken Özellikler	Arb'cu Görev ve İşlemleri	Sahip Olması Gereken Beceriler	Arb'cu Etik Kurallar AB HIGM ADB Hazırlanmış – A.Kurulu Kabul Edilmiştir.
Kolay Anlaşılır Olmak	Çözüm Artırıcı	Yeniden Çerçeveleme Amaçları: <ul style="list-style-type: none">• Öfkenin tırmanması önlemek ve duyguları sakinleştirmek• Tarafları pozisyondan menfaatlere doğru hareketlendirmek• Uyuşmazlığı çözülebilir sorunlar olarak tarif etmek• Düşüncesinin geçmişten geleceğe taşınmasını sağlamak• Ortak hedefler gerçekleştirmek veya ödün takası yaptırmak	Kendi Kararını Verme Hakkı (md.2) <ul style="list-style-type: none">• Kendi kararını verme hakkı, tarafların sürece başlamadan, süreç içerisinde ve sonuç aşamasında özgür ve aydınlanmış iradeleriyle, gönüllü ve baskı altında kalmadan karar vermelerini kapsar.• Arabulucu, hukuki uyuşmazlıkla ilgili olarak taraflara hukuki veya mesleki tavsiyelerde bulunamaz. Ancak gerekli ve uygun olduğunda aydınlanmış iradeyle seçim yapmalarına yardımcı olmak üzere uzmanlara danışmalarının önemini taraflara hatırlatmalı ve bu konuda tarafları bilgilendirmelidir.• Arabulucu, daha yüksek bir anlaşma bedeli veya arabuluculuk ücreti sağlamak amacıyla, taraflardan herhangi birinin kendi kararını verme hakkına etki etmemelidir.

Arbcu da Bulunması Gereken Özellikler	Arbcu Görev ve İşlemleri	Sahip Olması Gereken Beceriler	Arb'cu Etik Kurallar AB HIGM ADB Hazırlanmış – A.Kurulu Kabul Edilmiştir.
Anlaşmazlığın Dinamiklerini ve karmaşıklığını hızlı bir şekilde anlama becerisine sahip olmak	Kusurları Üstlenici		
Empati Anlayışına Sahip Olmak <ul style="list-style-type: none">• Aktif Dinleme• Ortak kimlik/aidiyet algısı• Özgeci (Altruistic) Davranış – insanlarla bağlantı içinde olduğunu düşünmek ve ortak iyilik için hareket etmek• Eşitsizlikle Mücadele• Duygulara Önem Verme• Anlayışlı Olmak	Duyguları iyi yöneten		
Dürüst ve Güvenilir Olmak	Tarafları geçmişten geleceğe yönlendirebilen		
Eleştirilere Açık Olmak			
Uygun Mizah Anlayışı Olmak			
Sabırlı Olmak			

Ticari Uyuşmazlıklarda Dava Şartı

5 Aşamalı Sorgulama	
Uyuşmazlık konusu arabuluculuğa elverişli midir? E Tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edebilecekleri özel hukuk iş veya işlemler	6102 TTK Md. 4 Mutlak Ticari Davalar- Tarafların ticari sıfatı olup olmadığı ya da tarafların ticari işletmesini ¹ ilgilendirip ilgilendirmediğine bakılmaksızın ² 1. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda, 2. Türk Medeni Kanunu'nun, rehin karşılığında ödünç verme işi ile uğraşan- lar hakkındaki 962 ilâ 969. maddelerinde, 3. 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun; <ul style="list-style-type: none">• Malvarlığının veya işletmenin devralınması ile işletmelerin birleşmesi ve şekil değiştirmesi hakkındaki 202 ve 203,• Rekabet yasağına ilişkin 444 ve 447,• Yayın sözleşmesine dair 487 ilâ 501,• Kredi mektubu ve kredi emrini düzenleyen 515 ilâ 519,• Komisyon sözleşmesine ilişkin 532 ilâ 545,• Ticari temsilciler, ticari vekiller ve diğer tacir yardımcıları için öngörölmüş bulunan 547 ilâ 554,• Havale hakkındaki 555 ilâ 560,• Saklama sözleşmelerini düzenleyen 561 ilâ 580 inci maddelerinde,
Uyuşmazlığın konusu bir miktar paranın ödenmesi olan alacak ve tazminat talebine ilişkin midir? E	4. Fikrî mülkiyet hukukuna dair mevzuatta, 5. Borsa, sergi, panayır ve pazarlar ile antrepo ve ticarete özgü diğer yerlere ilişkin özel hükümlerde, 6. Bankalara, diğer kredi kuruluşlarına, finansal kurumlara ve ödünç para verme işlerine ilişkin düzenlemelerde, öngörölen hususlardan doğan hukuk davaları
Uyuşmazlık konusu özel kanunlarda tahkim veya başka bir alternatif uyuşmazlık çözüm yoluna başvurma zorunluluğunun olduğu veya tahkim sözleşmesinin bulunduğu durumların dışında mıdır? E/H Uyuşmazlığın konusu 6102 sayılı TTK md.4. de sayılan ticari davaların konusuna girmekte midir? E / H	Nispi Ticari Davalar- her iki tarafın ticari işletmesiyle ilgili hususlardan doğan hukuk davaları

¹ 6102 TTK md.11.'sine göre **ticari işletme**, esnaf işletmesi için öngörölen sınırı aşan düzeyde gelir sağlamayı hedef tutan faaliyetlerin devamlı ve bağımsız şekilde yürütüldüğü işletmedir.

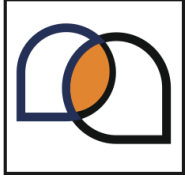
² **01.01.2019 tarihinden önce açılmış olan** ilk derece mahkemeleri ve bölge adliye mahkemeleri ile Yargıtay'da görölmekte olan davalar hakkında uygulanmayacaktır (7155 sayılı Kanun'un 21. maddesi ile 6102 sayılı TTK 'ya eklenen **geçici md.12**)

Uyuşmazlığın konusu 6102 sayılı TTK dışındaki kanunlarda belirtilen ticari davaların konusuna girmekte midir? **E / H**

Diğer Kanunlarda Belirtilen Ticari Davalar

1. **1163** sayılı **Kooperatifler Kanunu**'nda düzenlenen hususlardan doğan hu- kuk davaları (md. 99),
2. **5957** sayılı **Sebze ve Meyveler ile Yeterli Arz ve Talep Derinliği Bulunan Diğer Malların Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun**'un 10. maddesine göre "*üreticiler ile meslek mensupları arasında veya meslek mensuplarının kendi aralarında Kanun'un uygulanmasıyla ilgili olarak ortaya çıkan uyuş- mazlıklar*"dan belli miktarı aşanlar,
3. **5362** sayılı **Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanunu**'nun 62. mad- desinden kaynaklanan davalar.

Arabulucu Süreci için Süre

İhtiyari Arabuluculuk (HUAKY md.17/7)	<ul style="list-style-type: none">• Dava açılmadan önce, bir süre sınırı bulunmamaktadır.• Dava açıldıktan sonra tarafların birlikte arabulucuya başvuracaklarını beyan etmeleri halinde yargılama, mahkemece üç ayı geçmemek üzere ertelenir. Bu süre, tarafların birlikte başvurusu üzerine bir defaya mahsus olmak üzere, üç aya kadar uzatılabilir.
Dava Şartı Arabuluculuk (HUAK md. 18A/9 - 7155 sayılı Kanun md.23 -Yürürlük Tarihi . 19.12.2018	<ul style="list-style-type: none">• Görevlendirilen tarihten itibaren 3 hafta, zorunlu hallerde en fazla 1 hafta uzatılabilir
Dava Şartı Arabuluculuk – Ticari Davalar (6102 TTK md. 5/A – 2, 7155 sayılı Kanun md.20 -Yürürlük Tarihi: 1.1.2019)	<ul style="list-style-type: none">• Görevlendirilen tarihten itibaren 6 hafta, zorunlu hallerde en fazla 2 hafta uzatılabilir
Dava Şartı Arabuluculuk – İş Davaları 7036 Sayılı Kanun md. 3 /10 – Yürürlük Tarihi: 1.1.2018)	<ul style="list-style-type: none">• Görevlendirilen tarihten itibaren 3 hafta, zorunlu hallerde en fazla 1 hafta uzatılabilir

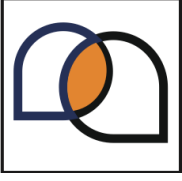
Arabulucunun Seçimi ve Başvuru

İhtiyari Arabuluculuk (HUAK md16/1; HUAKY md. 16/1)

- Taraflar, elektronik ortamda yer alan arabulucu listesinden veya yüz yüze birlikte veya birinin teklifi üzerine diğerinin kabulü ile arabulucu seçimi yapabilirler.
- Başkaca bir usul kararlaştırılmadıkça arabulucu veya arabulucular taraflarca seçilir.
- Büroya başvurulabilir, büro tarafından listeden görevlendirilebilir ve genel hükümlere göre görev yapar.
- Arabuluculuk süreci, **dava açılmadan önce** arabulucuya başvuru hâlinde, tarafların ilk toplantıya davet edilmeleri ve taraflarla arabulucu arasında **sürecin devam ettirilmesi konusunda anlaşmaya varılıp bu durumun bir tutanakla belgelendirildiği tarihten itibaren** işlemeye başlar.
- **Dava açılmasından sonra** arabulucuya başvuru hâlinde ise bu süreç, mahkemenin tarafları arabuluculuğa davetinin taraflarca kabul edilmesi veya tarafların arabulucuya başvurma konusunda anlaşmaya vardıklarını duruşma dışında **mahkemeye yazılı olarak beyan ettikleri ya da duruşmada bu beyanlarının tutanağa geçirildiği tarihten itibaren** işlemeye başlar.

Dava Şartı Arabuluculuk (HUAK md. 18A/4-5-8- 7036 sayılı İşMK md.3/5,6,9)

- Başvuru, uyuşmazlığın konusuna göre yetkili mahkemenin bulunduğu yer arabuluculuk bürosuna, arabuluculuk bürosu kurulmayan yerlerde, görevlendirilen yazı işleri müdürlüklerine yapılır.
- Arabulucu, komisyon başkanlıklarına bildirilen listeden büro tarafından belirlenir.
- Tarafların listede yer alan bir arabulucu üzerinde anlaşmaları halinde, bu arabulucu görevlendirilir.
- Büronun yetkili olup olmadığı, kendiliğinde dikkate alınmaz. Karşı taraf en geç ilk toplantıda belgeleri ile yetki itirazında bulunabilir.
 - Dosya derhal ilgili sulh hukuk mahkemesine gönderilir.
 - Kesin olarak karara bağlar ve büroya iade eder. Büro, 7201 Tebliğat K. göre taraflara tebliğ eder.
 - İtirazı redderse, aynı arabulucu yeniden görevlendirilir, süreler yeniden başlar.
 - İtirazı kabul ederse, kararın tebliğinden itibaren bir hafta içinde yetkili büroya başvurulabilir. **Yetkisiz büroya başvuru tarihi, yetkili büroya başvuru tarihi olarak kabul edilir.**

Arb Sürecinin Aşamaları YARGI/TAHKİMİN AKSİNE BU ŞAMALAR KESİN DEĞİLDİR.

HAZIRLIK

Sürecin ilk aşaması

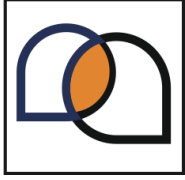
Etkili İletişim

- İçerik – ne söylendiği
- Süreç – nasıl söylendiği
- Bağlam – hangi ortamda söylendiği

Niteliği gereği yargısal bir yetkinin kullanımı olarak sadece hâkim tarafından yapılabilecek işlemler arabulucu tarafından yapılamaz (HUAKY m.17/4).

1. Basamak – Arabulucunun Belirlenmesi
2. Basamak – Kontrol Listesi Hazırlamak
 - a. Telefon görüşmesi
 - b. Kimler katılıyor
 - c. Uyuşmazlığın anlaşılması
 - d. İlk toplantının planlanması
 - e. Gerekli belgeler – arabulucu sözleşmesi
3. Basamak – Taraflarla İlk Temasın Kurulması
 - a. Uyuşmazlığın arabuluculuğa uygunluğu
 - b. Arb' cunun arabuluculuk yapmaya uygunluğu
 - c. Tarafların temsil yetkileri
4. Basamak- Güvenli bir Görüşme Ortamı Hazırlanması
Arabulucu, taraflarca aksi kararlaştırılmadıkça, **arabuluculuk sürecini arabuluculuğa uygun tarafsız bir yerde yürütmelidir** (Etik Kurallar md. 3/6).
5. Basamak – Arabulucu Sözleşmesi
6. Basamak – Taraflar Ön Görüşme
 - a. Uyuşmazlık arabuluculuğa elverişli mi?
 - b. Zorlama, istismar, şiddet var mı?
 - c. Uyuşmazlığın niteliğine göre arb önerisinde bulunulmalı mıdır?
 - d. Kendi uzmanlık alanına uygun mudur?
 - e. Eş arb'cu görevlendirmesi gerekir mi?

DAVA ŞARTI ARABULUCULUK – ÖZEL DÜZENLEME (HUAK 18A/17 – 7036 İSMK md.3/19) – Taraflarca aksi kararlaştırılmadıkça, arabulucuyu görevlendiren büronun bağlı bulunduğu adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonunun yetki alanı içerisinde yürütülür.

Arb Sürecinin Aşamaları YARGI/TAHKİMİN AKSİNE BU ŞAMALAR KESİN DEĞİLDİR.

BAŞLANGIÇ

Arbuluculuk görüşmelerinin fiilen başlaması – İlk Arbuluculuk Oturumu – Arbulucunun giriş konuşmasıyla başlar. Temel kurallar belirlenir.

1. Aşama – Arb’cunun taraflarla buluşması
 - a. Tarafların karşılanması
 - b. Oturma düzenleri ve imkanlar
 - c. Kendisini tanıtmaları
 - d. Tarafların kendilerini tanıtmaları
 - e. Yetki ve ehliyetlerin netleştirilmesi
 - i. **İdare ise** : üst yönetici tarafından belirlenen iki üye + hukuk birimi amiri veya belirleyeceği avukat veya hukuk müşaviri = komisyon (HUAK md.15/8, HUAKY m.18)
 - ii. **İş uyuşmazlığında**, işverenin adi veya resmi yazılı belge ile yetkilendirdiği çalışan **Dava ŞARTI – 7036 İŞMK md. 3/18)** Arbuluculuk görüşmelerine taraflar bizzat, kanuni temsilcileri veya avukatları aracılığıyla katılabilirler. İşverenin yazılı belgeyle yetkilendirdiği çalışmanı da görüşmelerde işvereni temsil edebilir ve son tutanağı imzalayabilir.
 - iii. Uyuşmazlığın çözümüne katkı sağlayabilecek uzman kişiler de müzakerelerde hazır bulundurulabilir (HUAK md.15/6).
2. Aşama – Arb’cu Açılış Konuşması
 - a. Arb’cunun süreçteki rolü ve işlevi
 - b. Tarafların Süreçteki Roller
 - c. Duyguların Kontrolü ve Önlemler
 - d. Sürece Dair Temel Kurallar
3. Aşama - Taraflara Konuşma ve sürece dahil olmada güveni vermek
4. Aşama – Soruların yanıtlanması
5. Aşama – Sürecin başladığının belgelenmesi
 - a. Arb’culuk Süreci, dava açılmadan önce ise, tutanakla belgelendirme ile başlar (HAUK md.16(1); HUAKY md 20(1))
6. Aşama – Arb’cu sözleşmesinin imzalanması
7. Aşama - Tarafların açılış konuşması

Kural olarak açılış konuşmaları tamamlandığında başlangıç aşaması da sona erer.

Arb Sürecinin Aşamaları
YARGI/TAHKİMİN AKSİNE BU ŞAMALAR KESİN DEĞİLDİR.

İNCELEME/ ARAŞTIRMA

Taraflara söz verilmesi
Arb'cu tarafından sorular sorulması
Pozisyon-menfaat ve ihtiyaçların tespiti

Uyuşmazlığın Çözümünde
Önemli Unsurların Belirlenmesi

Arbulucuya Yardımcı Olabilecek Unsurlar

Arbulucunun Bilgi Toplaması

- İkincil Kaynakların Gözden Geçirilmesi
- Karşılık Görüşme (face to face meeting):
tek tek görüşme /özel oturum

Tarafların Açılış Konuşması

İç Bilgiler: Menfaatleri Saptamak

- Dolaylı Yöntemler
- Deneme (testing) Yöntemi
- Varsayımsal (hypothetical) Yöntem
- Doğrudan Yöntem

Soru Sormak

- Kapalı veya açık – yarı açık uçlu sorular sormak

Dış Bilgiler:

- Uyuşmazlığın geçmişi
- Masraf ve kayıplar
- Daha önceki çözüm denemeleri
- Tarafların kişisel özellikleri
- Organizasyona ait kaynaklar
- Varsa ilgili objektif standartlar

Zor Durumlar ile Mücadele Etmek

- Genel olarak yapılmış müdahaleler (uncontingent moves)
- Özel veya problemlili durumda yapılan müdahaleler (contingent moves)

İNCELEME/ ARAŞTIRMA	
Uyuşmazlığın Çözümünde Önemli Unsurların Belirlenmesi	Arabulucuya Yardımcı Olabilecek Unsurlar
Pozisyon, Menfaat ve İhtiyaç Farkının Ortaya Çıkarılması <ul style="list-style-type: none">• Pozisyon: açıkça ifade edilen düşünce ve istek• Menfaat: müzakerede elde edilmek istenen• İhtiyaç: Temel insan ihtiyaçları	Gündem Oluşturulması
Bakış Açısı Farklılıkları	Özel Oturumlar <ul style="list-style-type: none">• Süre ve adet sınırı yoktur.• Avantajları:<ul style="list-style-type: none">▪ Daha açık iletişim kurmak▪ Bakış açısını daha iyi anlamak ve süreci ilerletebilmek▪ Daha esnek ve daha yaratıcı olunabilmesi▪ Menfaatleri ve varsayımları konusunda bilgi verilmesi, daha esnek ve yaratıcı olunması• Faydaları:<ul style="list-style-type: none">▪ Sürece verimli bir ara vermek▪ Yanlış anlamaları açıklığa kavuşturmak▪ Başka türlü anlaşılamayacak bilgileri edinmek▪ Uyuşmazlığa dair hassas detayları açıklamak▪ Menfaatleri ve pozisyonları yeniden belirlemek▪ Zayıf ve güçlü yönlerin ve görüşlerin daha derinlemesine anlamak▪ Çözüm alternatiflerini değerlendirmek, durum değerlendirmesi yapmak

İNCELEME/ ARAŞTIRMA

Uyuşmazlığın Çözümünde Önemli Unsurların Belirlenmesi

Arabulucuya Yardımcı Olabilecek Unsurlar

Anlaşma Aralığının Saptanması

- Direnç Noktası (Bottom Line Resistance Point)
- Anlaşma Aralığı (Settlement Zone)
- Negatif Anlaşma Aralığı

Yeniden Çerçeveleme

“İşin özünü netleştirmek, özü değiştirmek değil”

- Aşırı duygusallık veya olumsuzluk içeren ifadenin yapıcı dile dönüştürülmesi
- Talep veya menfaatlerin yeniden çerçevelenmesi (genişletilebilir, daraltılabilir)

Arb Sürecinin Aşamaları

YARGI/TAHKİMİN AKSİNE BU ŞAMALAR KESİN DEĞİLDİR.

MÜZAKERE

İlk teklifin verilmesi ile
Tarafların olası seçenekler hakkında konuşmaları

Temel Kavramlar

- Direnç Noktası
- Hedef Noktası
- **Müzakeredeki Anlaşmanın Alternatif B Planı (BATNA – Best Alternative to a negotiated agreement)**
- İlk teklif
- Karşı teklif
- **Anlaşma Aralığı (ZOPA -Zone of potential Agreement)**

Arbulucu Müdahale Yöntemleri
Tarafların çözüm üretmediklerinin ortaya çıkması halinde arbulucu bir çözüm önerisinde bulunabilir (HUAK md.15/7). Arbulucu menfaat temelli bir çözüm önerisinde bulunabilir. Bununla beraber tarafları bir çözüm önerisi ya da öneriler dizisini kabule zorlayamaz (HUAKY md.17/6). Taraflardan birinin uyuşmazlığın çözümü bağlamında sunmuş olduğu bir önerinin arbulucu tarafından, diğer tarafa iletilmesi ve onun bu konudaki beyanının alınması bu kapsamda değerlendirilemez.

- Gerçeklik Testi Uygulamak
Anlaşma olması veya olmaması halinde neler kaybedileceğinin açık uçlu sorularla anlatılması
- Gerilimleri yatıştırmak ve ortamı soğutmak
- Güç dengesizliklerinden kaynaklanacak olumsuzlukları gidermek
- Kilitlenmeleri çözmek ve müzakerede tarafları sonuca birlikte götürmek
- Manipülasyonu önlemek üzere açık uçlu sorular sormak, ortama gerçek bilgi aktarmak
- Ortak dili, yaratmak
- Tarafları pozisyon/taleplerden – ihtiyaçlara doğru çekmek
- Tarafların ortak örtülü ihtiyaçlarını ortaya çıkarmak
 - Elde edilen yeni artı değer - İlave değer yaratmak
- Özetleme ve çerçeveleme yapmak
- Tarafların iletişimlerini düzenlemek

Arb Sürecinin Aşamaları YARGI/TAHKİMİN AKSİNE BU AŞAMALAR KESİN DEĞİLDİR.

Müzakerenin İcrası	<ul style="list-style-type: none">• Daha önce verilmiş olan gündemi devreye sokmak. Teklif – karşı teklif verilmesi• Psikolojiyi olumsuz etkileyen hususlar ile mücadele• Güç dengesizliği olup olmadığını değerlendirmek<ul style="list-style-type: none">▪ Kaynak gücü (finansal güç, bilgi, beceri, eğitimle gelen güç, sürece aşına olmanın getirdiği güç)▪ Stratejik güç (kaybedeceklerin bir taraf için daha az olması)▪ Duygusal ve psikolojik güç (zekâ, sosyal statü, karşısındakini etkileme, ikna etme gücü)▪ Kültürel Güç (kişinin toplumda güçlü konumda yer alan etnik köken gibi özellikleri nedeniyle elde ettiği güç)▪ Fiziksel güç (fiziksel veya duygusal şiddet uygulama ve tehdit oluşturma gücü)▪ Toplumsal cinsiyet gücü (psikolojik ve duygusal güç kaynaklarını kullanma gücü)
Temel Müzakere Türleri	<ul style="list-style-type: none">• Kazan – Kaybet (Paylaşıcı – Pozisyon/Talep temelli)• Kazan Kazan (Bütünleştirici – İhtiyaç Temelli)
Temel Müzakere Stratejileri (İlişkinin Önemi – Çıktının Önemi)	<ul style="list-style-type: none">• Uyuşmacı (Accomodating) -kazanmak için kaybetmek• Problem Çözücü (Colloborative) – kazan -kazan• Uzlaşmacı (Compromising) – farkı ikiye bölmek• Kaçınmacı (Avoding) – kaybet- kaybet• Rekabetçi (Competitive) – kazan - kaybet <p><u>Harvard Müzakere Modeli</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Müzakerede kişileri ayrı tutmak• Müzakerede İhtiyaçlara odaklanmak• Karşılıklı Kazanç Seçenekleri Yaratmak

- Nesnel – Objektif Kriterler Uygulamak

Arb Sürecinin Aşamaları
YARGI/TAHKİMİN AKSİNE BU ŞAMALAR KESİN DEĞİLDİR.

SONUÇ

Sona Erme Halleri (HUAK md. 17(1); HUAKY md. 20/1- 20/5; A.A.U.T.)

- Anlaşma
- Taraflar danışıldıktan sonra daha fazla arabuluculuk için çaba sarf edilmesinin gereksiz olduğunun arabulucu tarafından tespit edilmesi
- Taraflardan birisinin çekilmesi
- Tarafların anlaşarak arabuluculuk faaliyetini sona erdirmesi
- Uyuşmazlığın arabuluculuğa elverişli olmadığı tespit edilmesi
- Süreç sırasında taraflardan birisinin ölümü yada iflası (AAUT md. 4/1)

Arbulucu, süreçte hukuki veya fiili sebeplerle görevini yapamayacak hale gelirse, tarafların üzerinde anlaştığı yeni bir arabulucu ile **süreç kaldığı yerden devam ettirilebilir**. Önceki yapılan işlemler geçerliliğini korur.

DAVA ŞARTI ARABULUCULUK – ÖZEL EK DURUM (HUAK MD.18A/11-12 – 7036 sayılı İŞMK md. 3/12)

- Taraflara ulaşılamaması
- Tarafların katılmaması nedeniyle görüşme yapılamaması
 - Toplantıya katılmayan taraf son tutanakta belirtilir.
 - Bu taraf, mahkemede kısmen veya tamamen haklı çıksa bile, yargılama giderinin tamamından sorumlu olur. Ayrıca bu taraf lehine vekalet ücretine hükmedilmez.
 - Her iki taraf da katılmaz ise, tarafların yaptıkları yargılama giderleri kendi üzerlerinde bırakılır.

Anlaşamama Halinde

- Oturma Bir Süre Ara Verme
- Görüşmelere Devam Etmek

SONUÇ

Anlaşma Halinde
HUAK md. 18/1-5; HUAKY
md. 21/1)

- Anlaşma Belgesi – Tarafların anlaştıkları konuların bir belgeye yazılması
 - Anlaşma Belgesi – Anlaşma Taraflara ait, ancak Arb’cu, yazıya dökülmesi konusunda yardımcı olabilir.
 - Anlaşma Belgesi- hukuka uygun ve adil olmalı, düşünceleri için uygun zaman (6 ve 8.5 - Avrupa KPM 2003/1639 Tavsiye Kararı)
 - Mutlaka bir anlaşma belgesi düzenlenmesi **gerekmeyebilir**.
 - Kural olarak taraflarca düzenlenir. Arabulucu yardımcı olabilir. Taraflar talep ederse, bu görevi kabul ederse hazırlayarak taraflara sunar.
 - Belge içeriği sıkı kurallara tabi kılınmamıştır. Basit ve kolay anlaşılır olmalı, ilerideki beklenmedik olayları göz önüne alacak şekilde olmalıdır.
 - Anlaşmadaki hususların tarafların anlaşmasını yansıttığını taraflara teyit ettirmelidir.
 - Gerçeklik testi yapılmalı
 - Tarafların temel menfaatlerinin karşılanıp karşılanmadığına bakılmalıdır.
 - Anlaşma metni, taraflar ve arabulucu tarafından imzalanır.
 - **Taraflarca üzerinde anlaşmaya varılan hususlar hakkında dava açılmaz (HUAK md.18/5).**
- DAVA ŞARTI – İŞ UYUŞMAZLIKLARI (7036 İŞ MK md. 3/15)**
Asıl işveren-alt işveren ilişkisinin varlığı hâlinde işe iade talebiyle arabulucuya başvurulduğunda, anlaşmanın gerçekleşebilmesi için işverenlerin arabuluculuk görüşmelerine birlikte katılmaları ve iradelerinin birbirine uygun olması aranır.

Kapanış Konuşması

- Süreç anlaşmalı veya anlaşmasız sona ersin, yapılmalıdır.

Son Tutanak Düzenlenmesi
(HUAK md. 17/2-4; HUAKY
md.20/2-3)

- Sürecin sona erdiğini belgelemek için düzenlenir.
- Tarafların ve arabulucunun imzasını taşır.
- Taraf sayısından. iki fazla olarak düzenlenir.
- Taraflar veya vekillerince imzalanmaz ise, sebebi belirtilmek suretiyle sadece arabulucu tarafından imzalanır.

- Sonuçlanma dışında neler yazılacağına taraflar karar verir.
- AB Hukuk İşleri Genel Müdürlüğüne Gönderilir.
 - Tutanağın düzenlenme tarihinden itibaren 1 ay içinde

SONUÇ	
Son Tutanak Düzenlenmesi <u>DAVA ŞARTI ARABULUCULUK – ÖZEL DURUM (HUAK MD.18A/2; 7036 sayılı İŞMK md.3/2).</u>	<ul style="list-style-type: none">• Anlaşmaya varılmadığına dair son tutanağın aslı veya arabulucu tarafından imzalanmış bir örneği dava dilekçesine eklenmek zorundadır.• Eklenmemişse, Mahkemece, bir haftalık kesin süre içerisinde mahkemeye sunması istenir, aksi takdirde dava dilekçesi karşı tarafa tebliğe çıkarılmaksızın, dava usulden reddedilecektir.• Arabulucuya başvurulmadan dava açılması durumunda ise, dava, dava şartının yokluğu sebebiyle usulden reddedilir.
İcra Edilebilme Gücü (HUAK md.18/2, 22 – HMK 297/2)	<ul style="list-style-type: none">• Arabuluculuk sonrası verilen kararın bağlayıcı olması, zorla icra kabiliyeti HUAK'a dayanmaktadır.• Taraflar, avukatları ve arabulucunun imzaladığı belge, şerh aranmaksızın ilam niteliğinde belgedir. İİK md. 38 e göre ilamlar gibi icra edilir.• Avukatlar imzalamamışsa, icra edilebilirliğe ilişkin şerh için, arabulucunun görev yaptığı yer sulh hukuk mahkemesine başvurulabilir. Dava sırasında arabuluculuğa başvurulmuş ise, davayı gören mahkeme verecektir.<ul style="list-style-type: none">○ Çekişmesiz yargı işidir.○ Dosya üzerinden inceleme○ Aile hukukuna dair uyuşmazlıklarda, duruşmalı yapılır○ İnceleme; anlaşma içeriğinin arabuluculuğa elverişliliği ve cebir icraya elverişli olup olmadığı yönünden• Şerhsiz anlaşma belgesinin ibrazı, maktu damga vergisine tabidir.
Saklama Yükümü (HUAK md.17/4; HUAKY md. 20/4)	<ul style="list-style-type: none">• Faaliyete ilişkin kendisine yapılan bildirim, tevdi edilen bilgileri, tutanağı, 5 yıl süreyle saklamakla zorundadır.

Arabulucu Ücreti

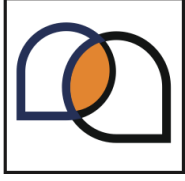
Arabulucu, arabuluculuk sürecine ilişkin olarak belirli kişiler için aracılık yapma veya belirli kişileri tavsiye etmenin karşılığı olarak herhangi bir ücret talep edemez. Bu yasağa aykırı olarak tesis edilen işlemler hükümsüzdür (AAUT md. 2/5).

İhtiyari Arabuluculuk

Arabuluculuk ücreti, uyuşmazlığın arabuluculuk yoluyla çözüme kavuşturulmasını sağlamak amacıyla, arabuluculuk faaliyetini yürüten arabulucular siciline kayıtlı kişiye, sarf ettiği emek ve mesainin karşılığında, uyuşmazlığın taraflarınca yapılan parasal ödemenin karşılığıdır (AAUT md. 2/1).

AAUT'de belirlenen ücretlerin altında arabuluculuk ücreti **kararlaştırılmaz**. Aksine yapılan sözleşmelerin ücrete ilişkin hükümleri geçersiz olup, ücrete ilişkin olarak Tarife hükümleri uygulanır (AAUT md.1/2). Arabuluculuk ücretinin takdirinde, **arabuluculuk faaliyetinin sona erdiği tarihte yürürlükte olan tarife** esas alınır (AAUT md.9/1).

- Arabulucu, ücretini belirlerken; kendi niteliklerini, uyuşmazlığın niteliğini ve karmaşıklığını, arabuluculuk sürecinde gereken süreyi ve tüm diğer etkenleri dikkate almak, asgari ücret tarifesinin altında olmamak ve hak arama hürriyetini engellemek koşuluyla, hakkaniyete ve dürüstlüğe uygun bir şekilde hareket etmelidir (Etik Kurallar md.9/4).
- **Konusu para olmayan veya para ile değerlendirilemeyen** hukuki uyuşmazlıklarda; arabuluculuk ücreti AAUT birinci kısmına göre belirlenir (AAUT md.7/1).
 - **Aile – İşçi-İşveren Tüketici:** 3 saate kadar bir saati: 170 TL; takip eden her saat 120 TL
 - **Ticari Uyuşmazlık:** 3 saate kadar bir saati: 330 TL; takip eden her saat 255 TL
 - **Diğer Tür:** 3 saate kadar bir saati: 205 TL; takip eden her saat 155 TL
- **Konusu para olan veya para ile değerlendirilebilen** hukuki uyuşmazlıklarda; arabuluculuk ücreti AAUT ikinci kısmına göre belirlenir ((AAUT md.7/2).
 - **6.250 TL ye kadar olanlarda, 750.-TL maktu; bu ücret asıl alacağı geçemez.**
 - **İlk 35.000 TL, %6; sonra gelen 45.000 TL, %5; sonra gelen 80.000TL, %4; sonra gelen 240,000, %3**
 - **Birden fazla arabulucu varsa, %9, %7,5, %6, %4,5**
- **Seri Uyuşmazlık** (AAUT md.7/4)
 - **Taraflardan birinin aynı olduğu ve bir ay içinde başvuru en az on beş uyuşmazlık seri uyuşmazlık olarak kabul edilir.**
 - Arabuluculuk sürecinin sonunda seri uyuşmazlıklarda anlaşma sağlanması halinde, arabuluculuğun konusu para olan veya para ile değerlendirilebilen hukuki uyuşmazlık olsa bile **arabulucu, arabuluculuk ücretini, AAUT Birinci Kısımına göre isteyebilir.**

Arabulucu Ücreti

İhtiyari Arabuluculuk	<ul style="list-style-type: none">• Birden fazla arabulucu varsa<ul style="list-style-type: none">▪ Tarifenin 1. Kısımındaki işler için ücret ayrı ayrı ödenir.▪ Tarifenin 2. Kısımındaki işler için, arabulucular arasında eşit bölünerek ödenir.• Arabuluculuk faaliyeti süresince arabulucu tarafından düzenlenen evrak ve yapılan diğer işlemler ayrı ücreti gerektirmez (AAUT md.2/2).
Dava Şartı Arabuluculuk (HUAK md. 18A/13; 7036 sayılı İşMK md.3/13-14) Aşağıdaki durumlarda, arabuluculuk ücreti ödenmez: <ul style="list-style-type: none">• Anlaşma• Kısmi anlaşma• Sehven kayıt• Mükerrer kayıt• Arabuluculuğa elverişli olmama	<ul style="list-style-type: none">• Taraflar Anlaşmış ise<ul style="list-style-type: none">▪ AAUT İkinci Kısımına göre, aksi kararlaştırılmamışsa, taraflarca eşit bir şekilde karşılanır.▪ Bu durumda ücret, AAUT Birinci Kısımında belirlenen iki saatlik ücret tutarından az olmaz.▪ İşe iade talebiyle yapılan görüşmelerde tarafların anlaşmaları durumunda, arabulucuya ödenecek ücretin belirlenmesinde işçiye işe başlatılmaması hâlinde ödenecek tazminat miktarı ile çalıştırılmadığı süre için ödenecek ücret ve diğer haklarının toplamı, Tarifenin İkinci Kısım uyarınca üzerinde anlaşılan miktar olarak kabul edilir.• Taraflara ulaşamama; taraflar katılmadığı için görüşme yapılamamış veya iki saatten az süren görüşme neticesinde anlaşılammış ise,<ul style="list-style-type: none">▪ İki saatlik ücret tutarı, AAUT Birinci kısım üzerinde AB bütçesinden karşılanır.▪ İki saati aşan görüşme sonucu anlaşamama halinde ise, iki saati aşan kısım, aksi kararlaştırılmadıkça taraflarca eşit olarak AAUT Birinci kısmındaki saat ücretine göre karşılanır. <p>AB Bütçesinden ve taraflarca ödenen vekalet ücretleri, yargılama giderinden sayılır.</p>

Arabuluculuk Sürecinde, Büro ve Arabulucunun Giderleri

Büronun Giderleri – Dava Şartı Arabuluculuk (HUAK md.18A/14 - 7036 sayılı İşMK md.3/16)	<ul style="list-style-type: none">Büro tarafından yapılması gereken zaruri giderler, anlaşmaya varılması halinde taraflarca, varılamazsa, haksız çıkan taraftan karşılanmak üzere, AB Bütçesinden karşılanır.
Arabulucunun Giderleri (AAUT md. 2/3-4, Etik Kurallar md.9)	<ul style="list-style-type: none">Arabulucu, ihtiyari arabuluculuk süreci başlamadan önce arabuluculuk teklifinde bulunan taraf veya taraflardan ücret ve masraf isteyebilir. Bu alınan ücret arabuluculuk süreci sonunda arabuluculuk ücretinden mahsup edilir.Arabuluculuk sürecinin başlamaması halinde bu ücret ve masraf iade edilmez.Dava şartı arabuluculuk sürecinde taraflardan masraf isteyemez.
Dava Şartı Arabulucukta Arabuluculuk Ücretinin Ödenmesi (HUAKY m.26)	<ol style="list-style-type: none">Genel Olarak (HUAKY m.26/5)<ul style="list-style-type: none">Adliye arabuluculuk bürosu tarafından, adliye arabuluculuk bürosu bulunmayan yerde sulh hukuk mahkemesi yazı işleri müdürlüğü tarafından Bakanlık tarafından ödenen arabuluculuk ücretine ilişkin liste, ödenmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına gönderilirKamu Görevlilerin Arabulucu Olduğu Durumda Arabulucuya Ödeme (HUAKY m.26/6)<ul style="list-style-type: none">Arabuluculuk faaliyetleri sonucunda taraflarca anlaşılan ya da AAUT ne göre tahakkuk edecek arabuluculuk ücreti, arabulucunun listesinde yer aldığı komisyona bağlı adliye arabuluculuk bürosu veya adliye arabuluculuk bürosu bulunmayan yerde sulh hukuk mahkemesi yazı işleri müdürlüğüne arabulucu tarafından bildirilir. Taraflar, arabulucu ücretini belirlenen tarihte <u>adliye arabuluculuk bürosu veznesine yatırır.</u> Adliye arabuluculuk bürosu yasal kesintileri yaptıktan sonra arabulucunun bildirmiş olduğu banka hesabına havale eder.Dava şartı olan arabuluculukta <u>anlaşamama hâlinde, düzenlenen sarf kararı gereğince ücret</u>

Cumhuriyet savcılığınca arabulucunun banka hesabına yatırılır.

Arabuluculuk Sürelere Etkisi

İhtiyari Arabuluculuk
(HUAK md. 16/2).

- **Arabuluculuk sürecinin başlamasından** sona ermesine kadar geçirilen süre, zamanaşımı ve hak düşürücü sürelerin hesaplanmasında dikkate alınmaz.

Dava Şartı Arabuluculuk
(HUAK md. 18A/15; 7036 sayılı İŞMK
md.3/17).

- Arabuluculuk **bürosuna başvurulmasından** son tutanağın düzenlendiği tarihe kadar geçen sürede zamanaşımı durur ve hak düşürücü süre işlemez.
- Dava açılmadan önce ihtiyati tedbir kararı verilmesi hâlinde 6100 sayılı Kanunun 397 nci maddesinin birinci fıkrasında, ihtiyati haciz kararı verilmesi hâlinde ise 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 264 üncü maddesinin birinci fıkrasında düzenlenen dava açma süresi,
 - arabuluculuk bürosuna başvurulmasından son tutanağın düzenlendiği tarihe kadar işlemez.

Arabuluculuk'ta "İdare"

Kimdir

HUAK md.4/1(i);
HUAKY
md.2/1(e))

10/12/2003 tarihli ve **5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu**

EKI – Kamu idareleri (TBMM, CB, Başbakanlık, Anayasa M, Yargıtay, Danıştay, sayıştay, Adalet Bakanlığı ve diğer tüm bakanlıklar, DPT, MIT, Jandarma, sahil güvenlik, emniyet gm, diyanet, MGK Genel Sekreterliği, Müsteşarlıklar, başkanlıklar, genel müdürlükler, sosyal hizmetler ve çocuk esirgeme kurumu, aile ve sosyal araştırmalar müdürlüğü, kadın statüsü gmüdürlüğü gibi)

EKII- Özel Bütçeli İdareler

A) Yüksek Öğretim Kurulu, Üniversiteler ve Yüksek Teknoloji Enstitüleri (Galatasaray Üniversitesi var, Dikkat! özel vakıf üniversiteleri yok)

B) Özel Bütçeli Diğer İdareler (Savunma Sanayi Müsteşarlığı, Tarih Kurumu, TÜBİTAK, Bilim Akademisi, Adalet akademisi, Gençlik ve Spor GM, Orman Genel Müdürlüğü, Maden Tetkik Arama Genel Müdürlüğü, Türk patent, Ulusal Bor Enstitüsü, Türkiye Atom Enerjisi Kurumu, Vakıflar GM, Devlet Tiyatroları, Opera ve Balesi GM, Sivil Havacılık GM, Elektrik İşleri Etüt İdaresi GM, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı, Kamu Denetçiliği Kurumu, Mesleki Yeterlilik Kurumu gibi)

EKIII- Düzenleyici ve Denetleyici Kurumlar

Radyo ve TV Üst Kurulu, Telekomünikasyon Kurumu, SPK, BBDK, EDDK, SDDK, Kamu İhale Kurumu, Rekabet Kurumu, Tütün ve Alkollü İçkiler Piyasası Düzenleme gibi)

EKIV-Sosyal güvenlik Kurumları (SGK, Türk İş Kurumu GM)

sayılı cetvellerde yer alan idare ve kurumlar ile;

5018 sayılı Kanunda tanımlanan mahalli idareler

- Yetkileri belirli bir coğrafi alan ve hizmetlerle sınırlı olarak kamusal faaliyet gösteren belediye, il özel idaresi ile bunlara bağlı veya bunların kurdukları

veya üye oldukları birlik ve idareleri, (5018Kanun md.3(e)) ve bu idareler tarafından kurulan işletmeleri, özel kanunla kurulmuş diğer kamu kurum, kurul, üst kurul ve kuruluşları, kamu iktisadi teşebbüsleri ile bunların bağlı ortaklıkları, müessese ve işletmelerini, **sermayesinin yüzde ellisinden fazlası kamuya ait diğer ortaklıkları,**

<p>Temsil (HUAK md. 15/8; HUAK md.18/1)</p>	<ul style="list-style-type: none">• Arabuluculuk müzakerelerinde idareyi, üst yönetici tarafından belirlenen iki üye ile hukuk birimi amiri veya onun belirleyeceği bir avukat ya da hukuk müşavirinden oluşan komisyon temsil eder. İdare merkezde veya taşra teşkilatlarında komisyonlar kurabilir.• Hukuk biriminin veya kurum avukatının olmadığı hallerde komisyon üyelerinin tamamı üst yönetici tarafından belirlenir.• Yedek komisyon üyeleri de aynı usulle seçilir. Komisyon kendisini vekil ile temsil ettiremez.• Komisyonda 2 yıl süreyle görev yapmak üzere asıl ve yedek üyeler belirlenir. Süresi dolan üye yeniden seçilebilir. Asıl üyenin katılmadığı toplantıya yedek üye katılır.• Belirlenen komisyon üyeleri arabuluculuk sürecinde karar alma konusunda tam yetkilidir. Komisyon kararlarını oy birliği ile alır.
<p>Sorumluluk & Rücu (HUAK md. 15/9;HUAK md.18/7,8,9))</p>	<p>Komisyon üyeleri, bu kapsamdaki görevleri uyarınca aldıkları kararlar ve yaptıkları işlemler nedeniyle görevinin gereklerine aykırı davrandıklarının mahkeme kararıyla tespit edilmesi dışında, mali ve idari yönden sorumlu tutulamazlar.</p> <p>Komisyon üyelerinin arabuluculuk faaliyeti kapsamında yaptıkları işler ve aldıkları kararlar sebebiyle açılacak tazminat davaları, ancak Devlet aleyhine açılabilir. Devlet aleyhine tazminat davası açılması hâlinde mahkeme ilgili komisyon üyelerine davayı re'sen ihbar eder.</p> <p>Devlet ödediği tazminattan dolayı görevinin gereklerine aykırı hareket etmek suretiyle görevini kötüye kullanan üyelere ödeme tarihinden itibaren bir yıl içinde rücu eder.</p>
<p>Saklama (HUAK md.15/8; HUAK md.18/6)</p>	<p>Komisyon, arabuluculuk müzakereleri sonunda gerekçeli bir rapor düzenler ve beş yıl boyunca saklar. Komisyonun sekreteryaya hizmetlerini yürüten birim tarafından gerekçeli raporların saklanması ilişkin gerekli tedbirler alınır.</p>

Arabuluculuk'ta "Adli Yardım"

Arabuluculuk Ücreti için Adli Yardım (HUAK md.13/3; HUAKY md. 15/3)

- Arabuluculuk ücretini karşılamak için adli yardıma ihtiyaç duyan taraf, **arabuluculuk bürosunun bulunduğu yerdeki sulh hukuk mahkemesinin kararıyla** adli yardımdan yararlanabilir.
- 6100 sayılı HMK md. 334 ila 340 kıyasen uygulanır.

Arabuluculukta Avukatlık Hizmeti için Adli Yardım (HUAKY md. 15/5)

- 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 176 ilâ 181 inci maddeleri uygulanır.

Arbuluculukta Yönetmelik İle Düzenlenebilecek Hususlar (HUAK m. 36)

- Arbuluculuk eğitimi verecek kuruluşların denetlenmesi,
- Arbuluculuk eğitiminin süresi, içeriği ve standartları,
- Yapılacak olan yazılı sınavın ilke ve kurallarının belirlenmesi,
- Arbulucular sicilinin düzenlenmesi ve
- Arbulucularda aranacak koşullar, arbulucuların denetlenmesi ve izlenmesi ile
- Kanunun uygulanmasını gösteren diğer hususlar,

Bakanlıkça çıkarılacak yönetmeliklerle düzenlenir.